

Hitta ut till natur- och kulturresevat längs Jungfrukusten

Längs Jungfrukusten finns drygt 30 natur- och kulturresevat. Det är en spännande natur med trolska gammelskogar, vidsträckta klapperstensfält och inbjudande stränder. Och det finns lika mycket att upptäcka bland våra kulturmiljöer med järnåldersgravar och rustika bruksmiljöer.

I resevaten finns markerade stigar, vindskydd och rastplatser som du kan använda. Så packa matsäck och ge dig ut på upptäcksfärd bland några guldkorn!

1 Skämmningsöns naturresevat- vidunderlig utsikt över skärgården

Skämmningsöns naturresevat ligger på en udde längs Gävlekusten. På Skämmningsbergets topp har du en fin utsikt över skärgården kring Gåsholma. Där kan du också hitta gravrösen och lämningar efter en vårdkase. I Hillviken omedelbart väster om resevatet finns en badstrand med sandbotten. På den sydligaste udden finns ett vindskydd och grillplats där du kan pausa med din matsäck.

2 Axmar natur- och kulturresevat- Gästrikeskärgård med historia

Här blickar havsörnarna ut över en kust med mängder av sjöfåglar. Har du båt eller kajak kan du kliva iland på Kusön, naturresevatets största ö. Där finns fina badvikar med vindskydd, eldstad och dass. Förutom skärgårdsnaturen finns också historia att utforska över och under ytan. Längs Axmars undervattensstig ligger sjunkna skepp som var på väg till järnhytan i Axmar bruk. Hyttan står kvar idag, och här kan du följa järnbrukets storslagna uppgång och fall. Läs mer på www.axmarbruk.se och www.axmarbluepark.se

På upptäcksfärd på ön Kusö kalv i Axmars naturresevat.
Foto: Peter Ståhl

3 Stenöorns naturresevat- vacker fågelspaningsudde

Stenöorns sandiga udde utanför Sandarne är en av Jungfrukustens bästa fågellokaler. Här kan du få se brushane, myrspov och kärnsnäppa som passerar under vår och höst. Har du otur med vädret ger fågeltornet regnskydd och lä i alla vindriktningar. Kom ihåg att från april till och med augusti är det bara tillåtet att gå längs den sandiga stigen ut till tornet. I resten av resevatet ska fåglarna kunna ta igen sig under flytten eller ta hand om sina ungar.

Vandring bland sanddynorna i Stenöorns naturresevat.
Foto: Peter Ståhl

Höllicks naturreservat, Hälsingekustens egna riviera. Foto: Peter Ståhl

4 Höllicks naturreservat- ett livsnjutarställe

Höllicks vidsträckta sandstränder inbjuder till bad och avkoppling. Längs stränderna i norr kan du gå så långt du orkar och sedan kan du fortsätta vandringen längs någon av stigarna till Hornslandsuddsberget. Därifrån har du storslagen utsikt över Bålsön, Kuggöarna, Agön och Kråköen. Om du tröttnar på havsvind kan du bege dig till ner i underjorden, i reservatets västra hörn. Här finns ett system av urbergsgrottor som vindlar sig fram. När du behöver en paus finns flera vindsydd och rastplatser där du kan stanna och fika.

5 Agön-Kråkö naturreservat- fiskelägen, sälkolonier och gammelskog

Agön och Kråköen är populära friluftsområden där du kan njuta av hav och trolska skärgårdsskogar. Gästbryggor finns i både Agö och Kråkö hamn. Skärgårdsöarna är bevuxna med skog och det finns gott om älg, orre och tjäder. Längs stränderna kan du också få se olika kustfåglar som svärta, silvertärna och havsörn. Söder om öarna finns det gråsäl. Vindstilla dagar kan du höra deras sång långt ute till havs. Utöver vacker natur har öarna många fina kulturmiljöer med gamla fiskelägen. Även kapellen i Agö och Kråkö hamn, byggda 1660 respektive 1736, är värda ett besök.

För information om transport med båt, kontakta Hudiksvalls turistbyrå.

Vy över Kråkö hamn. Foto: Henny Sahlin

Silvertärna. Foto: Peter Ståhl

6 Snäckens naturreservat - landskap format av havet

Naturreservatet är litet men så vackert! Udden höjde sig ur havet på 1600-talet, som den yttersta delen av en rullstensås. Klapperstenen bildar strandvallar på olika nivåer där vågorna en gång slog in. Följ någon av stigarna som slingrar sig fram mellan tallar och sten. Här finns också en bit sandstrand som gör Snäckan till det perfekta utflyktsmålet.

Om du gillar Geocaching har länsstyrelsen lagt ut en cache i Snäckens naturreservat.

7 Klackudden- vandring i vildmark

Klackudden är ett lättillgängligt naturreservat längs norra Jungfrukusten. Det är mycket vackert med gammal skog, strandvallar och gigantiska flyttblock. Vandringsleden ”Kustleden” är en naturlig väg in i reservatet och du kan komma från Norrfjärden i söder, eller från vägen i Moningssand i norr.

Även om Klackudden kan upplevas som ett vildmarksområde finns många spår som visar att det använts av människan under lång tid. De äldsta lämningarna består av gravrösen från bronsålder och äldre järnålder.

Hitta gärna ut till Jungfrukustens naturreservat med kajak. Foto: Lotta Malmberg

8 Vattingsmalarnas naturreservat - stora utsikter över sten och hav

Du kan följa ”Kustleden” genom det steniga landskapet och ibland öppnar sig en strand med vit sand. Längs stigen finns flera rastplatser med bord och bänkar där du kan slå dig ner och njuta av utsikt och fika. Ingenstans längs Gävleborgskusten finns så långsträckta och tydliga strandterasser som här. Strandterasser består av gamla strandlinjer och visar landskapets utveckling från istiden till idag.

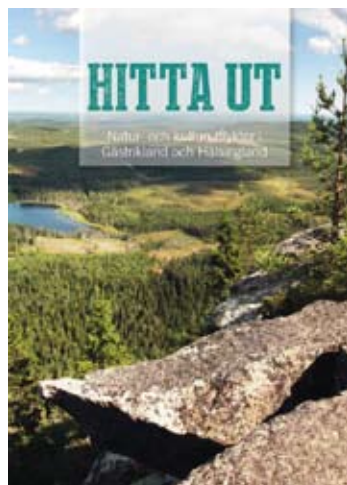
Mer information

Om du vill läsa mer om naturreservaten så hämta broschyren **HITTA UT Natur- och kulturutflykter i Gästrikland och Hälsingland** på närmsta turistbyrå.

Den finns även digitalt på webben, www.lansstyrelsen.se/gavleborg

Hur hittar jag till naturreservaten?

Se karta sid 2-3 med blå siffermarkering

Rastplats i inre Skärkarlsviken i Vattingsmalarnas naturreservat. Foto: Peter Ståhl

Bilder från fiskelägen längs Jungfrukusten

Jungfrukusten är kuststräckan i Gävleborgs län, från Ragvaldsnäs i norra Hälsingland till Furuviik i södra Gästrikland. Längs kusten finns en storslagen skärgård, uppsplittrad i en mängd öar, holmar, skär och havsvikar. Många av dagens fiskelägen längs Jungfrukusten anlades under 1500- och 1600-talen som så kallade Gävlebohamnar. Fiskarna från Gävle hade ensamrätt till allt strömmingsfiske längs norrlandskusten vid den tiden. Fiskelägena bildade egna små samhällen och hade ofta ett kapell för gudstjänster.

I mitten av 1800-talet började alltfler fiskare bosätta sig året om i fiskelägena. Flertalet fiskelägen är välbevarade och används både i sin ursprungliga funktion och som en plats att koppla av på. Vackra och historiskt spännande platser för såväl boende som besökare.

Vi hoppas att bilderna kan inspirera dig att ta del av kustens kulturarv! Läns museet Gävleborgs fotodokumentation från Jungfrukustens fiskelägen finns att ladda ned på www.jungfrukusten.se

Fler bilder från fiskelägen längs Jungfrukusten finns på Läns museet Gävleborgs Flickr-sida: www.flickr.com/lansmuseetgavleborg

Foto: Läns museet Gävleborg/Mats Fallqvist

Härte fiskeläge

Foto: Läns museet Gävleborg/Mats Fallqvist

Karskär utanför Långvinds bruk

I Bönan utanför Gävle röks strömming till guldgul böckling med hjälp av granris

Foto: Länsmuseet Gävleborg/Mats Fallqvist

Eyren på Storjungfrun

Foto: Länsmuseet Gävleborg/Mats Fallqvist

En samling av gamla fiskeredskap i Saltharsfjärden

Foto: Länsmuseet Gävleborg/Mats Fallqvist